

“Dicht bij het vuur.....”

Onderzoek:

Borging verantwoordelijkheden commandant brandweer

Inhoudsopgave	Pagina
Samenvatting.....	4
Voorwoord	3
1. Inleiding	5
1.1. Achtergrond en aanleiding	5
1.2. Context.....	5
1.3. Centrale vraag	6
1.4. Doelstelling	7
1.5. Onderzoeksaanpak.....	7
1.6. Begripsomschrijving.....	8
1.7. Leeswijzer	9
2. Resultaten en conclusies.....	10
2.1. Verantwoordelijk zijn	10
2.2. Verantwoordelijk voelen.....	10
2.3. Verantwoordelijk gehouden worden.....	12
2.4. Hoe ervaren de medewerkers de processen zoals die nu lopen.	13
2.5. Relatie regionale brandweer	15
2.6. Discussie en evaluatie	16
2.6.1. Discussie.....	16
2.7. Evaluatie	16
2.7.1. Symbolisch interactionisme	16
2.7.2. Intersubjectieve objectiviteit	17
3. Aanbevelingen.....	18
3.1. Gemeente Purmerend, interne bedrijfsvoering.....	18
3.1.1. Functieomschrijving Commandant.....	18
3.1.2. "Leren Loslaten".....	18
3.1.3. Bevoegdheden Commandant Brandweer.....	19
3.1.4. Risicocommunicatie	19
3.1.5. Klant en keten	20
3.1.6. Brandbeveiligingsverordening.....	21
3.1.7. Preventie en VTH.....	21
3.2. Regionale Brandweer en lokale korpsen Zaanstreek Waterland.....	23
3.2.1. Detachering OVD's	23
3.2.2. Samenwerking	23
3.2.3. Formaliseer overleg Burgemeester / Commandant	23
4. Methodologische verantwoording	25
4.1. Literatuur onderzoek, deskresearch	25
4.2. De Interviews	26
4.2.1. Interviews Commandanten	26
4.2.2. Kwalitatieve verwerking van gegevens	27
4.2.3. Interview regionaal commandant	27
4.2.4. Interview gemeentesecretaris	27
4.2.5. Interview Directeur Beheer.....	28
4.2.6. Interviews gemeentelijke organisatie	28
Bijlage 1 Verantwoordelijkheden Lokaal	29
Bijlage 2 Taakomschrijving Commandant Brandweer	34
Bijlage 3 Verantwoordelijkheden Regionaal	35
Bijlage 4 Wet op de veiligheidsregio's	38
Bijlage 5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.....	41
Bijlage 6 Vragenlijst Commandanten.....	45
Literatuur en bronnen	47
Lijst gesprekspartners & of geïnterviewden.....	48

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksrapport: “Borging verantwoordelijkheden commandant Brandweer”. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Purmerend. Om de opleiding BPA, Bachelor Public Administration aan de Fontys Hogeschool af te ronden is mij gevraagd een onderzoek uit te voeren. Van december 2008 tot en met mei 2009 heb ik aan dit onderzoek gewerkt.

Dit document is gemaakt met als hoofddoelstelling “inzichtelijk maken waar de verantwoordelijkheden van de commandant brandweer liggen en op welk moment en op welke wijze deze verantwoordelijkheden geborgd kunnen worden”.

In dit verslag heb ik geprobeerd, een goed beeld te geven van deze vraagstelling.

De laatste jaren is het borgen van verantwoordelijkheden een belangrijk vraagstuk gebleken. Dit omdat er na Volendam, de brand in de Koningkerk te Haarlem en de Schipholbrand vragen rezen over wie er nu kan sturen op de verantwoordelijkheden van de commandant en op de activiteiten waar hij op afgerekend wordt. Tijdens de interviews heb ik gemerkt dat het een zeer actueel en gevoelig onderwerp is. Daarom verbaasde het mij dat er weinig tot geen informatie over deze specifieke vraag aanwezig was.

In mijn zoektocht kwam ik erachter dat er geen tot weinig onderzoek naar deze vraag gedaan is. Dit is bijzonder te noemen omdat het een actueel onderwerp is. Mijn bevindingen over het werkgebied van de commandant kon ik toetsen aan de gehouden interviews en de verschillende rapporten die in de literatuurlijst vermeld zijn. Echter een specifiek onderzoek als dit, is nog niet gedaan. Dit heeft op momenten gezorgd voor twijfel over de getrokken conclusies, een conclusie zie je graag onderbouwd met in de literatuur omschreven feiten en stellingen.

Ik wil hierbij alle geïnterviewden en gesprekspartners danken voor hun medewerking aan dit onderzoek. Dankzij hun medewerking is dit document tot stand gekomen.

Groet, 28 mei 2009

Michelle Hennen

Samenvatting

Het doel van dit onderzoek is om inzichtelijk te maken waar de verantwoordelijkheden van de commandant brandweer liggen en op welk moment en op welke wijze deze verantwoordelijkheden geborgd kunnen worden. Om deze centrale vraag te beantwoorden is gekozen voor een onderzoek onder de commandanten van de regio Zaanstreek Waterland, medewerkers van de afdeling Vergunning Toezicht en Handhaving en de directie van de gemeente Purmerend. De commandant brandweer van de gemeente Purmerend is niet geïnterviewd. Dit is een bewuste keuze omdat hij als opdrachtgever een onpartijdige rol moet hebben. De commandant heeft een rol bij het opstellen en begeleiden van de onderzoeksvragen gespeeld. In het onderzoek is gekeken naar verschillende factoren: verantwoordelijkheden, borging en relatie regionale brandweer.

Uit het onderzoek blijkt dat:

Het voor alle commandanten helder is waar zij verantwoordelijk voor zijn. Alle commandanten vinden het belangrijk vanuit hun vakgebied, dat de veiligheidsketen in stand wordt gehouden. Zeven van de acht commandanten is van mening dat een preventist een brandweerachtergrond moet hebben. Zij stellen dat als die adviserende taak bij een andere gemeenteafdeling wordt ondergebracht, er heel goed voor gezorgd moet worden dat de brandweer over alle informatie blijft beschikken. In de praktijk proberen de commandanten in beeld te houden wat er speelt in hun stad, dorp en omgeving. Zij blijven zich proactief opstellen naar de overige afdelingen. De gemeentesecretaris en de directeur vinden deze houding logisch. Het is nodig dat de commandant brandweer zich verantwoordelijk voelt. Het gaat hier over zaken waarbij de brandveiligheid een rol speelt. Het verantwoordelijkheidsgevoel is onderdeel van de taak en als commandant brandweer ben je dan ook verantwoordelijk zo stellen zij.

De commandanten waren allemaal unaniem in hun oordeel over het feit dat de regionale commandant is gericht op samenwerking. Zij vinden dit een sterke kant van de regionale commandant, zij gaat hier echt voor. Wat betreft het borgen van verantwoordelijkheden kampt de regionale commandant eigenlijk met dezelfde problemen als de plaatselijke commandanten. Er zijn veel zaken waar zij zich verantwoordelijk voor voelt. Ook zij vindt het overplaatsen van de afdeling preventie naar een andere afdeling geen goede zaak.

1. Inleiding

1.1. Achtergrond en aanleiding

In het verleden zorgde de brandweer alleen voor brandbestrijding. Echter de laatste decennia is de brandweer steeds meer een ketenpartner in de integrale veiligheidszorg geworden. Deze groei bij de brandweer heeft gezorgd voor onduidelijke situaties over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de commandant brandweer in de dagelijkse praktijk. De bestuurlijke vraag is hier dan ook of en hoe de verantwoordelijkheden van de commandant brandweer geborgd worden. Bij welke kwesties is de brandweer wettelijk adviseur en/of heeft ook een (morele) verantwoordelijkheid? Hoe en wanneer wordt deze verantwoordelijkheid belegd en geborgd?

1.2. Context

Brandweer Purmerend

Brandweer Purmerend is onderdeel binnen de gemeentelijke organisatie. Brandweer Purmerend is volop in ontwikkeling. Sinds 1 september 2008 wordt er met verschoven diensten in een twee ploegensysteem gewerkt. Dit is de eerste fase op weg naar een 24-uurs organisatie per 1 januari 2010.

De opkomsttijden voor brand en hulpverlening zijn hierdoor het afgelopen jaar flink verbeterd. De totale opkomst voor brand in 2008 is 73%, begin 2008 was dit nog 64%. Dit betekent dat er voor 73% wordt voldaan aan de opkomst tijd van acht minuten.

Voor brand geldt een opkomsttijd van acht minuten, voor hulpverlening twaalf minuten. De opkomsttijd bestaat uit het tijdsverloop tussen ontvangst van de melding van de meldkamer, de alarmering, het opkomen van personeel naar de kazerne en de rijtijd naar het brand- of hulpverleningsadres. Als de kazerne bezet is, vervalt het opkomen van het personeel en blijft de uitrijtijd van het voertuig beperkt tot aankleden, instappen en uitrijden. Dit scheelt drie á vier minuten in de opkomsttijd. Voor hulpverlening is de brandweer in 92% van de gevallen op tijd en hiermee zit de brandweer op het verwachte resultaat. Per 1 januari 2010 gaat de 24-uursdienst van start. Het inwonertal van de gemeente Purmerend was op 1 januari 2009, 78.855.

Audit

In oktober 2003 heeft een audit van de gemeentelijke brandweerkorpsen en de Regionale Brandweer Zaanstreek Waterland (hierna: RBZW) plaatsgevonden. Over de uitkomsten van deze audit zijn destijds geen bestuurlijke afspraken vastgelegd. In februari 2008 is door het algemeen bestuur van het Veiligheidsbestuur (zie begrippenlijst) besloten om opnieuw een audit, kwaliteitsfoto¹, te laten plaatsvinden. Dit omdat op dat moment onvoldoende duidelijk was hoe de verschillende korpsen in Zaanstreek Waterland ten opzichte van elkaar presteerden.

De kwaliteitsfoto heeft opgeleverd dat Purmerend op alle onderdelen van de veiligheidsketen voldoende scoorde. Er is een aantal punten waar verbeteringen mogelijk zijn. Deze verbeterpunten zijn in een plan van aanpak vastgelegd. De genoemde ontwikkelingen zijn onder andere: Implementatie van de 24-uurs organisatie, informatievoorziening van preventie naar repressie en andersom, verbetering van de bedrijfsvoering en kwaliteitszorg.

1.3. Centrale vraag

Vraagstelling

Wat zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de commandant brandweer en op welk moment en op welke wijze kunnen deze geborgd worden?

Om te komen tot beantwoording van deze vraag, zijn de volgende onderzoeksvragen gesteld:

- Wat zijn de verantwoordelijkheden van het gemeentebestuur van de gemeente Purmerend en wat zijn daarbij de managementverantwoordelijkheden van de commandant?
- Wat zijn de verantwoordelijkheden van de Regionale Brandweer en hoe verhoudt zich de positie van de Regionale Commandant ten opzichte van de lokale commandant?
- Welke relevante ontwikkelingen doen zich voor in de organisatie en de omgeving.
- Hoe ervaren de medewerkers² de processen zoals die nu lopen. Er wordt hier gekeken naar de formele maar ook naar de informele trajecten?

¹ Kwaliteitsfoto, Twynstra en Gudde september 2008

² Het gaat hier over medewerkers van de afd VTH (Vergunning Toezicht en Handhaving)

1.4. Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is het inzichtelijk maken waar de verantwoordelijkheden van de commandant brandweer liggen en op welk moment en op welke wijze deze verantwoordelijkheden geborgd kunnen worden.

1.5. Onderzoeksaanpak

Om te komen tot beantwoording van de vraagstelling, zijn de volgende instrumenten gebruikt:

- Aan de hand van literatuur onderzoek, eigen bevindingen en gesprekken met de verschillende actoren is in kaart gebracht waar en/of advies van de brandweer nodig/noodzakelijk is.
- Door middel van interviews met de commandanten in de Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland is er gekeken hoe deze verantwoordelijkheden in andere gemeenten geregeld zijn.
- Door middel van een interview met de regionale commandant is bekeken hoe zij haar verantwoordelijkheden voor de veiligheidsketen ziet en hoe zij deze wil en kan borgen.
- Er zijn interviews gehouden met de ambtenaren die zich bezig houden met de brandveiligheid in de gemeente Purmerend. Aan de hand van deze interviews en de beschikbare gegevens is er een analyse gemaakt van de huidige processen en producten die in het kader van de brandweezorg van belang zijn.

1.6. Begripsomschrijving

Veiligheidsregio

Onder een veiligheidsregio wordt verstaan: een openbaar lichaam, ingesteld via een gemeenschappelijke regeling door gemeenten in een regio. In een veiligheidsregio werken brandweer, geneeskundige diensten en politie samen aan de hulpverlening aan de burger. Ook het gecoördineerde optreden van gemeentelijke en andere diensten in samenwerking met de hulpverleningsdiensten in geval van een ramp of een crisis wordt in een veiligheidsregio geregeld.³

Algemeen Bestuur

De veiligheidsregio wordt aangestuurd door het Veiligheidsbestuur. Dit bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de gemeenten in de regio en is verantwoordelijk voor het beleid in de regio met betrekking tot rampenbestrijding en crisisbeheersing.

In de Wet is hiervoor gekozen om zo de gemeentelijke betrokkenheid te benadrukken en een goede informatievoorziening naar alle deelnemers te waarborgen.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: “MinBZK”) is een ministerie met een zeer gevarieerd takenpakket. De minister en de staatssecretaris zijn o.a. verantwoordelijk voor de kwaliteit van het openbaar bestuur, openbare orde en veiligheid (waaronder de organisatie van politie, brandweer en crisisbeheersing), Nederlandse Antillen en Aruba en vermindering van administratieve lasten voor burgers⁴.

Afdeling Vergunning Toezicht en Handhaving (VTH) Purmerend

Met de reorganisatie in 2007 is besloten om - mede als gevolg van de komst van de omgevingsvergunning- de vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken in één en dezelfde afdeling onder te brengen. Deze afdeling wordt in dit rapport aangehaald als “VTH”. De afdeling VTH is een afdeling waar alle Vergunning-, Toezicht- en Handhavingstaken op het gebied van bouwen, milieu, APV, Brandpreventie en openbare buitenruimte worden verricht. De twee teams Vergunningverlening en Toezicht en Handhaving worden aangestuurd door teammanagers.

³ website Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

⁴ definitie afkomstig van de website van MinBZK

1.7. Leeswijzer

De opbouw van dit rapport is als volgt. Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding, de vraagstelling en de beoogde doelstelling van het onderzoek. In hoofdstuk 2 worden de resultaten en conclusies uiteengezet, in hoofdstuk 3 volgen de aanbevelingen. Er is gekozen voor deze opzet om direct tot de kern van de vraagstelling te komen. De wetgeving en ontwikkelingen worden omschreven in de bijlagen.

In hoofdstuk 4 wordt de methodologische opzet van dit onderzoek uiteengezet. In hetzelfde hoofdstuk wordt het onderzoek geëvalueerd en komt een stukje discussie aan de orde. Tot slot de bijlagen. In de bijlagen kunt u naast de wetgeving en ontwikkelingen, de functieomschrijving en een uitleg van de overige van toepassing zijnde regelgeving terugvinden.

2. Resultaten en conclusies

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de commandant brandweer en op welk moment op welke wijze deze geborgd kunnen worden. Deze vraagstelling is onderverdeeld in drie onderwerpen: verantwoordelijkheden, borging en relatie regionale brandweer.

In dit hoofdstuk wordt per onderwerp aangegeven welke resultaten en bijbehorende conclusies naar voren zijn gekomen uit het onderzoek.

De resultaten en conclusies zijn in één hoofdstuk geplaatst omdat het opdelen in twee hoofdstukken te veel herhaling zou opleveren. Het is overzichtelijker om de resultaten en conclusies samen weer te geven.

Om in beeld te krijgen op welk moment en op welke wijze de verantwoordelijkheden geborgd kunnen worden is gebruik gemaakt van de uitkomsten van de interviews zoals omschreven in de methodologische verantwoording. De lijst van de geïnterviewden personen treft u aan op bladzijde 48. De uitkomsten worden geïnterpreteerd aan de hand van de centrale vraag en de deelvragen. De deelvragen zijn verdeeld in drie onderwerpen: verantwoordelijkheden, borging en relatie regionale brandweer.

2.1. Verantwoordelijk zijn

Uit de interviews met de commandanten blijkt dat het voor hen helder is waar de verantwoordelijkheden liggen. De taken van de commandant brandweer zijn omschreven in de betreffende functieomschrijving (bijlage 2). Uit deze functieomschrijving maar ook uit de bestaande Wet en regelgeving zijn de verantwoordelijkheden te herleiden (bijlage 1). In het geval van de commandant brandweer is “bevoegdheid” het bezitten van toestemming om een handeling te mogen verrichten, in naam van het college van burgemeester en wethouders of de directie.

2.2. Verantwoordelijk voelen

Alle commandanten vinden het belangrijk vanuit hun vakgebied, dat de veiligheidsketen (voor begripsomschrijving zie bladzijde 29) in stand wordt gehouden. Het gaat hier over een bijdrage aan het dossier van de brandweezorg. Zij vinden dat de brandweezorg maar ook

de brandveiligheid daarbij een taak van de brandweer is. Meedenken en pro actief bezig zijn wordt belangrijk gevonden in deze. Dat wil niet zeggen dat je die expertise ook niet ergens anders kunt hebben, maar de vraag blijft, hoe kun je er op sturen. De commandanten geven aan dat zij niet altijd terugkoppeling krijgen van door hen aangeleverde gegevens en niet in alle gevallen structureel betrokken worden bij bijvoorbeeld projecten voor ruimtelijke ontwikkeling (infrastructuur, et cetera) binnen de gemeenten.

Naast het gegeven dat de brandweer te vaak ad hoc wordt betrokken, is de betrokkenheid tevens in grote mate afhankelijk van persoonlijke contacten. Wanneer de contactpersoon weggaat, moet het contact en dus ook de betrokkenheid opnieuw worden opgebouwd. Dit maakt de samenwerking erg kwetsbaar.

Bij situaties zoals hierboven omschreven hebben de commandanten sterk de neiging om zich te distantiëren van de verantwoordelijkheden. “Als ik er verantwoordelijk voor ben wil ik er over gaan”. In de praktijk blijven de commandanten zich echter toch bezig houden met de niet aan hun toegewezen onderwerpen. Zij proberen in beeld te houden wat er speelt in hun stad, dorp en omgeving. Zij blijven zich proactief opstellen naar de overige afdelingen.

De gemeentesecretaris en de directeur vinden deze houding logisch. Het is nodig dat de commandant brandweer zich verantwoordelijk voelt. Het gaat hier over zaken waarbij de brandveiligheid een rol speelt (bijv. evenementen, nieuwe woonwijk, preventie). Het verantwoordelijkheidsgevoel is onderdeel van de taak en als commandant brandweer ben je dan ook verantwoordelijk zo stellen zij.

Uitplaatsen Preventisten naar andere afdeling

Zeven van de acht commandanten zijn van mening dat een preventist een brandweerachtergrond moet hebben. Zij stellen dat als die adviserende taak bij een andere gemeenteafdeling wordt ondergebracht, er heel goed voor gezorgd moet worden dat de brandweer over alle informatie blijft beschikken. Zaken die in deze sfeer worden afgesproken of gebeuren hebben effect op de repressieve dienst. Als werkgever heb je simpelweg vanuit de Arbo-wet deze plicht ook. Door te adviseren over brandveiligheid kan de brandveiligheid in een vroeg stadium al geborgd worden, maar weet de brandweer ook wat er zich in de stad bevindt en wat zich afspeelt. Informatie over nieuwe objecten of tijdelijke probleemsituaties bijvoorbeeld is voor de brandweer uiterst belangrijk, ook vanwege de operationele kant van het werk.

2.3. Verantwoordelijk gehouden worden

Dit is de juiste houding en precies zoals zij het moeten oppakken, aldus de gemeentesecretaris en directeur. Zij vinden dat het gevoel dat zij verantwoordelijk zijn terecht is, en daarom kunnen de commandanten verantwoordelijk gehouden worden.

Daarbij horen de overige afdelingen zich op dezelfde manier op te stellen. De commandant moet leren om zich neer te leggen bij een beslissing die hij zelf misschien anders genomen had. Bij grote zorgen over het genomen besluit: dan escaleer je naar de directie, dit heeft met verantwoordelijkheid nemen te maken.

Zij geven eveneens aan dat je niet alles kunt vastleggen en dat je dit ook niet moet willen. Je creëert dan een schijnveiligheid. Het is volgens hen onmogelijk om bij zo'n breed scala aan in elkaar hakende werkzaamheden alles op papier te zetten.

“ Integraal management veronderstelt dat het topmanagement daadwerkelijk verantwoordelijkheden, maar ook bevoegdheden decentraliseert naar lagere management niveaus. Integraal management vereist een open managementcultuur, waarin de manager vertrouwt op de capaciteiten van zijn medewerkers, waarin hij bewust taken aan hen delegeert en waarin hij hen motiveert en stimuleert. “⁵

Binnen de gemeente Purmerend wordt er volop gewerkt aan het integraal managen. Verschillende workshops, cultuur en een vast punt op de agenda moeten er voor zorgen dat de afdelingsmanagers meer integraal gaan werken.

“De wijze waarop de bedrijfsvoering bij integraal management moet worden ingericht, vergt vaak een “cultuuromslag” aldus Jacobs⁶. Een risico met het instellen van integraal management binnen de gemeenten is dat de afdelingen worden opgeslokt door de werkzaamheden en dagelijkse gang van zaken op hun eigen afdeling. Uit het rapport over de brand in de Koningkerk te Haarlem bleek dat de noodzakelijke afstemming van werkzaamheden nauwelijks plaatsvond.

Een consequentie was dat de verschillende afdelingshoofden zich uitsluitend richtten op hun eigen afdeling. De commandant en het Management team namen daarmee ook geen gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het functioneren van de organisatie. Het resultaat was een verkokerde organisatie.

⁵ Integraal management, Hans Buurma, Carel Jacobs, 2007

⁶ Integraal management, Hans Buurma, Carel Jacobs, 2007

2.4. Hoe ervaren de medewerkers⁷ de processen zoals die nu lopen.

Voor deze vraag is informatie gekomen uit de gesprekken met zowel de commandanten als de medewerkers zelf. Bij de afdeling VTH zijn er drie medewerkers en het afdelingshoofd geïnterviewd. De algemene indruk is dat de medewerkers zich hebben neergelegd bij het feit dat de preventie nu bij VTH ligt. Of dit een goede zaak is, daar zijn de meningen over verdeeld. Het afdelingshoofd geeft aan dat hij zich verantwoordelijk voelt, maar deze verantwoordelijkheid door het ontbreken van mensen en middelen nog niet goed kan dragen. Er wordt momenteel hard gewerkt om de zaken op orde te krijgen. Daarnaast ontbreekt het bij deze afdeling aan een gedegen strategie. Er is wel een handhavingstrategie maar deze is niet bekend bij het afdelingshoofd en de medewerkers van de afdeling. Zij hebben niet in beeld wat het bestuur een acceptabel handhavingniveau vindt. Er is geen structuur in de overdracht van informatie op uitvoeringsniveau. De afdeling VTH is nog volop in ontwikkeling een aantal zaken moet voor het einde van het jaar in beeld gebracht zijn. Een uitvoeringsprogramma met betrekking tot de controle en handhaving brandveiligheid is in april van dit jaar afgerond.

Uit het onderzoek naar de brand in het cellencomplex Schiphol-Oost⁸ stelt de onderzoeksraad dat het college van burgemeester en wethouders zich ervan dient te overtuigen dat er voor een correcte vergunningverlening, zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende capaciteit en middelen beschikbaar zijn. Bij de afdeling VTH worden op dit moment functionarissen aangetrokken om de capaciteit te versterken. Het is belangrijk om een ieder op de hoogte te brengen van de handhavingstrategie en wat het bestuur een acceptabel niveau acht. Op dit moment is een aantal medewerkers hier niet van op de hoogte.

De komst van de omgevingsvergunning raakt de gang van zaken rond de brandveiligheid. De AMVB over de gebruiksvergunning is onlangs vervangen door het gebruiksbesluit. Dit is de vergunning die in het kader van brandveiligheid wordt afgeven aan bijvoorbeeld kroegen of scholen om een gebouw te gebruiken. Daarnaast voert de brandweer ook adviserende taken uit voor bijvoorbeeld de diensten bouw- en woningtoezicht. Op die manier kan de brandveiligheid preventief geborgd worden. Van de gebruiksvergunningen is 80 tot 90 procent komen te vervallen. Daar is de meldingsplicht voor in de plaats gekomen. Hierbij moet bestuurlijk besloten worden hoe je daar als gemeente mee om wilt gaan. Wat overblijft zijn de 'zwaardere' gevallen waarvoor nog steeds een vergunning zal moeten worden

⁷ Het gaat hier over medewerkers (intern / extern) die op enig moment in het proces te maken krijgen met een advies van of voor de brandweer.

⁸ Brand Cellencomplex Schiphol-Oost, Onderzoeksraad voor de Veiligheid, september 2006

afgegeven. Deze vergunningen worden in de omgevingsvergunning opgenomen. Het is belangrijk dat de brandveiligheid een belangrijke plek krijgt binnen de omgevingsvergunning.

De regionale commandant vindt het overplaatsen van de afdeling preventie naar een andere afdeling geen goede zaak. Ze geeft hierbij aan dat je als brandweer je bemoeienis met de preventie moet houden. Als commandant moet je verdiepen in de ontwikkelingen van de stad en wat voor gevolgen dat heeft voor de repressie. Door je met de preventie en pro actie te bemoeien, weet je wat er speelt. Zaken kunnen zonodig voldoende preventief in orde gemaakt worden. Wanneer dit namelijk niet zo is betekent dit dat je iets in de sturing moet doen. Om je brandweerorganisatie voor te bereiden op wat er kan komen moet je dus tegen die pro actie en preventie aan blijven bemoeien. Een mogelijke oplossing is om de vergunning wel af te laten geven door de andere afdeling maar als brandweer geef je een bindend advies. De verantwoordelijkheid van de brandpreventie moet in haar optiek wel degelijk bij de brandweer blijven. Zeven van de acht geïnterviewde commandanten ondersteunen deze visie.

In het rapport over de brand in de Koningkerk te Haarlem⁹, staat hier het volgende over vermeld:

“De commissie neemt waar dat binnen een aantal gemeenten al een beweging in de richting van een 1-loket oriëntatie in gang is gezet. In sommige gevallen wordt daarbij een zelfstandige afdeling belast met het verlenen van vergunningen (eventueel gecombineerd met de verantwoordelijkheid voor controle en handhaving). Dit betekent dat deze taken niet meer per beleidsveld zijn georganiseerd. De commissie juicht deze ontwikkeling als een vorm van bundeling van de beschikbare juridische expertise toe.”

Diezelfde commissie ziet andere mogelijkheden, zoals het op intergemeentelijke schaal, of onder de hoede van de regionale brandweer, organiseren van een of meer van de aspecten van de veiligheidsketen. De commissie beveelt gemeenten aan (vooral voor controles en handhaving) nauw samen te werken met andere toezichthouders en handhavingpartners zoals stadswachten, politie, arbeidsinspectie, Keuringsdienst van Waren, Douane, FIOD. Aldus de commissie in het rapport "Brand in de Koningkerk te Haarlem".

De berichten over het wel of niet uitplaatsen van preventie naar een andere dienst of gemeentelijke afdeling zijn heel uiteenlopend. De toekomst zal moeten uitwijzen hoe het een en ander zich gaat ontwikkelen en wat de voor en nadelen zijn. Alle geïnterviewden zijn het

⁹ Brand in de Koningkerk te Haarlem, Inspectie OOV maart 2004

er wel over eens dat een functionaris die zich bezighoudt met brandveiligheid, een brandweerachtergrond moet hebben.

Wanneer de brandweer in de rol van “makelaar” in de fysieke veiligheid iets wil betekenen, dan zal zij zich krachtiger moeten manifesteren in de pro actieve fase. Dit vereist integrale betrokkenheid van de brandweer bij de gemeentelijke beleidsprocessen en daarop toegesneden capaciteit bij de brandweer in kwalitatieve en kwantitatieve zin. Ook qua bedrijfscultuur zal de brandweer zich meer op een dergelijke rol moeten prepareren. Aldus Don Berghuijs¹⁰, in de evaluerende rapportage naar aanleiding van de vuurwerkramp in Enschede op 13 mei 2000.

2.5. Relatie regionale brandweer

De commandanten waren allemaal unaniem in hun oordeel over het feit dat de regionale commandant is gericht op samenwerking. Zij vinden dit een sterke kant van de regionale commandant, zij gaat hier echt voor. De vraag is echter wel of dat zodanig goed en effectief verloopt, dat de samenwerking ook gemakkelijk tot stand komt. En bij dit laatste hebben de commandanten hun vraagtekens. Het beeld is dat er niet heel erg wordt gekeken naar wat er speelt binnen de korpsen maar dat er meer in de theoretische juridische regelgeving context wordt gekeken. Er is daarbij heel weinig oog en gevoel voor wat er nu speelt in de korpsen. Zij vinden dat er nu niet op een soepele manier wordt omgegaan met de gemeenten in de regio. De meeste commandanten gaven aan dat zij niet in beeld hebben of dit nu ligt aan de regionale commandant zelf of aan de organisatie onder haar. Zij dragen deze samenwerking namelijk niet uit. De relatie tussen de Regionale Brandweer met de korpsen is niet laagdrempelig.

Wat betreft het borgen van verantwoordelijkheden kampt de regionale commandant eigenlijk met dezelfde problemen als de plaatselijke commandanten. Er zijn veel zaken waar zij zich verantwoordelijk voor voelt. Het gaat hier dan over de gang van zaken en de kwaliteit binnen de gemeentelijke korpsen. Zij is op grond van de wetgeving onder andere verantwoordelijk voor het voorbereiden van de coördinatie bij de bestrijding van rampen en zware ongevallen. Voor deze taak is zij afhankelijk van de gemeentelijke brandweren. Over deze gemeentelijke brandweer gaat zij niet. Het zijn de gemeentebesturen die hier over gaan. Het is haar taak om bij twijfel of misstanden het veiligheidsbestuur in te lichten over de gemeentelijke brandweren. Maar de prioritering van zaken blijft bij de gemeenten.

¹⁰ Regionaal Commandant Rotterdam Rijnmond

Dezelfde problematiek komt voor bij de inzet van de operationele leiding. Er is afgesproken dat de officieren van dienst onder leiding van de regionale commandant vallen. Op dit moment is deze regeling operationeel in ontwikkeling. Er zijn testen gedaan door een bureau, er worden portfolio's opgebouwd om het functioneren van de officieren helder in beeld te krijgen. Zij wil als verantwoordelijke in beeld hebben hoe deze officieren van dienst functioneren. Toch blijft het moeilijk omdat ze hiërarchisch namelijk niet onder haar vallen. Zij pleit er dan ook voor dat de officieren voor dat deel van hun taak gedetacheerd worden aan de Regionale Brandweer. Verschillende commandanten delen deze visie.

2.6. Discussie en evaluatie

2.6.1. Discussie

In de laatste afgelopen tien jaar is er een groot aantal rapporten, boeken en artikelen verschenen over de brandweer. In deze rapporten worden aanbevelingen gedaan die geregeld met elkaar overeenkomen. De drang om te veranderen is groot, daar ligt het niet aan. Maar de organisatie is er nog niet klaar voor. Het grootste gedeelte van de mensen die kiezen voor het brandweervak, doen dit voor het uitoefenen van hun repressieve taak. Daar ligt hun hart, dat is hun "core business". Wanneer je de organisatie echt wilt veranderen, zul je een combinatie moeten maken met de zogenaamde "niet repressieve" functionarissen. Dit geldt zowel voor de leidinggevende functies als voor de beleidsuitvoerende taken. Een aanbeveling zoals: "het meer naar buiten treden van de brandweer" is vaak moeilijk uitvoerbaar. Naast de dagelijkse leiding, is er het managen van de PIOFAH taken en het bestuurlijke politieke krachtenveld waar de leidinggevende rekening mee moet houden. Wanneer je dan zaken als opleidingen en oefenen ook nog op peil moet houden, blijft er weinig tijd over. Dit zelfde geldt voor de uitvoerende en adviserende taken.

Naar mijn mening kun je deze twee aspecten in leidinggevende functies los koppelen.

2.7. Evaluatie

2.7.1. Symbolisch interactionisme¹¹

Er zijn antwoorden geweest in de interviews waarop een vervolgvraag het gevolg was. Dit had als nadeel dat het gesprek soms een geheel andere kant op ging. Het voordeel was wel dat er daarbij ideeën kwamen die heel zinvol voor het verloop van de interviews en de informatieverzameling zijn geweest.

Op sommige momenten gaven de commandanten een andere betekenis aan de vraag dan dat er oorspronkelijk mee bedoeld werd. Het gaat om de beleving van de geïnterviewde.

¹¹ Boeijs, 2005, Wester, 1991)

“Er ontstaat een beeld van de werkelijkheid dat door de onderzochten zelf wordt aangereikt”:

Symbolisch interactionisme is de sociologische manier van denken die voortkomt uit de Chicago School in de periode 1925–1950. De kerngedachte van deze stroming is het idee dat cultuur bestaat uit de overdracht van het symbool.

Echter op enkele momenten is het nodig geweest om bij te sturen wanneer het gesprek een totaal andere richting uitging. Met deze wendingen van gesprekken is flexibel omgegaan, dit omdat deze ruimte ook nodig was om de commandanten hun eigen verhaal te laten doen. Het houden van de interviews betrof ook het verkennen van meningen om eveneens te komen tot nieuwe casu quo ander inzichten over dit onderwerp. Zij hebben op die manier ideeën ingebracht die van pas kwamen bij dit onderzoek. Hoe verschillend de gesprekken ook verliepen, in alle gesprekken kwamen bepaalde onderwerpen als aandachtspunten terug.

2.7.2. Intersubjectieve objectiviteit

De discussie die je hier kunt voeren is: “kun je conclusies trekken aan de hand van een mening die een aantal respondenten delen”. Je hebt hierbij te maken met intersubjectieve objectiviteit. Het is niet de mening van 1 commandant, maar de mening van alle commandanten werkzaam binnen de zelfde regio. Je kunt hier veronderstellen dat dit dan waar is.

3. Aanbevelingen.

“Naar aanleiding van de vraagstelling, worden er, uitgaande van de conclusies in het vorige hoofdstuk, een aantal aanbevelingen gedaan voor mogelijkheden en behoeften van zowel de gemeente Purmerend als de omliggende gemeenten.

3.1. Gemeente Purmerend, interne bedrijfsvoering

3.1.1. Functieomschrijving Commandant

Aanbeveling: De functieomschrijving van de commandant moet worden herschreven.

In de functieomschrijving staat dat de commandant brandweer eindverantwoordelijk is voor repressief optreden. Voor de optredende en bijstandverlenende bluseenheden en voor de coördinatie bij grootschalig optreden als gevolg van calamiteiten of rampen is dit niet juist, deze bevoegdheid komt aan de Regionale commandant toe.

De functieomschrijving is niet aangepast aan de nieuwe situatie en sluit niet aan bij de hiërarchische positie binnen de organisatie. In de functieomschrijving staat dat de verantwoordelijkheid reikt tot de aansturing van de afdelingshoofden. Dit klopt niet, de commandant brandweer is zelf afdelingshoofd. Deze verwijzing naar afdelingshoofden komt in de functieomschrijving een aantal keer terug. Dit dient te worden aangepast.

3.1.2. "Leren Loslaten"

Aanbeveling: de afdelingsmanager is de integraal manager

De laatste decennia is de brandweer steeds meer een ketenpartner in de integrale veiligheidszorg geworden. De rol van de commandant brandweer is daarbij ook veranderd.

Het verdient dan ook aanbeveling om deze rol op te pakken. In het dienstenmodel dient de commandant zich te gedragen als klant.

Dit geldt overigens niet alleen voor commandanten. Andere overheidsmanagers kampen met dezelfde omslag: een van de aanbevelingen uit de rapportage Evaluatie Reorganisatie van de gemeente Purmerend¹² is: Stel vast dat de afdelingsmanager de integraal manager is. De afdelingsmanager (commandant brandweer) is verantwoordelijk voor de integraliteit en de teammanager voor de inhoud.

¹² ACTA Advies april 2009, drs Jan Scherrenburg, drs Fons Nijens

Herman Geerdink¹³ stelt dat het voor leidinggevendens betekent dat zij onder andere niet meer over de inhoud van het werk gaan. Zij opereren in faciliterende en coachende zin en zorgen ervoor dat mensen hun doelen en grenzen kennen. Medewerkers zijn dan professioneel genoeg om hun werk georganiseerd te krijgen aldus Geerdink.

3.1.3. Bevoegdheden Commandant Brandweer

Aanbeveling: Er moet bekendheid zijn over de verantwoordelijkheden binnen de organisatie

De commandant moet sturen op de eigen bevoegdheden en die van de medewerkers. Het moet duidelijk zijn, wie welke taak en verantwoordelijkheid heeft en de bevoegdheden die daarbij horen. Wanneer deze bevoegdheden, door het ontbreken van instrumenten, mensen, middelen of wat dan ook, niet toereikend zijn, moet dit in beeld gebracht worden. Er moet bekend zijn bij het College dat de commandant brandweer de verantwoordelijkheid niet kan nemen over een situatie.

Het is een kwestie van verantwoordelijkheid nemen voor het eigen werk en dat ook bij anderen stimuleren, zoals omschreven in het boek "Verbindend Leiderschap" van Harrie Aardema. In dit boek wordt de volgende uiteenzetting gegeven:

Breng evenwicht en vernieuwing in control. Breng de financiële en afspraak control weer terug tot de minimaal benodigde effectmonitoring en introduceer checks op:

- 1) weten wat er speelt en of dat aanleiding kan zijn tot aanpassing van werkprocessen
- 2) mensen vertrouwen geven en samenbrengen om tot "control als communicatie" te komen
- 3) schakelen tussen koers en doelen enerzijds en de daarvoor benodigde middelen anderzijds.

In een onderzoek¹⁴ dat mr. D.J. Elzinga voor de provincie Overijssel heeft uitgevoerd, concludeert hij dat het leggen van verantwoordelijkheden laag in de organisatie ertoe leidt dat medewerkers en teamleiders binnen de organisatie zich goed bewust zijn van de verantwoordelijkheden die hierbij horen. Ook als het gaat om terugkoppeling van informatie richting de politiek verantwoordelijken

3.1.4. Risicocommunicatie

Aanbeveling: Er moet meer aandacht voor risicocommunicatie.

Deze aandacht zal vanuit verschillende hoeken moeten komen. Besturen en burgers zijn niet in alle gevallen op de hoogte van de risico's die het wonen in een bepaald gebied met

¹³ Verbindend Leiderschap, H. Aardema

¹⁴ onderzoeksrapport 'Terugkoppeling van informatie binnen de provincie "Hoe regel je vertrouwen?', Mr. D.J. Elzinga voor de provincie Overijssel

zich meebrengt. Je kunt hier denken aan het wonen bij een industrieterrein, maar vooral aan het wonen in een landelijk of afgelegen gebied. Mensen staan er niet bij stil dat de brandweer daar minder snel ter plaatse zou kunnen zijn. Dit besef moet eerst tot de bestuurders doordringen en zij moeten hier een standpunt over innemen. Daarna kunnen zij hier maatregelen voor laten nemen of niet. Indien niet, moet dit gecommuniceerd worden.

MinBZK heeft in 2003 een handreiking¹⁵ opgesteld hoe hier mee om te gaan. Deze Handreiking Risicocommunicatie is ontwikkeld in samenwerking met het Ministerie van VROM en de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten). De handreiking risicocommunicatie vloeit voort uit aanbevelingen naar aanleiding van de vuurwerkramp (Enschede) en de Nieuwjaarsbrand (Volendam). De handreiking is gemaakt voor gemeenten en helpt bij de vorming van een integraal en uitvoerbaar beleid op het gebied van risicocommunicatie.

Deze communicatie gaat ook over de communicatie aan de voorkant van een incident of ramp. Wanneer mensen vooraf weten aan welke risico's zij zijn blootgesteld en welke maatregelen getroffen zijn om de kans op een incident of ramp te minimaliseren maar ook wat zij zelf kunnen doen mocht er onverhoopt toch iets gebeuren, dan kunt u daar ten tijde van een incident of ramp uw voordeel mee doen. Zo zullen mensen minder snel in paniek raken en is de kans op adequaat handelen groter, waardoor de ramp niet nog groter wordt.

3.1.5. Klant en keten

Aanbeveling: de Veiligheidsketen moet gemeentebreed worden toegepast

Gemeente ambtenaren op andere afdelingen dan de brandweer, moeten zich meer bewust worden van de veiligheidsketen en het volgen daarvan. Ambtenaren van de brandweer moeten zich echter meer pro actief opstellen. Deze keten is niet alleen van toepassing op de afdeling Brandweer, maar op meerdere afdelingen. Op dit moment is de gemeente bezig met het ontwikkelen van integraal werken. Acties als deze kunnen hierin worden meegenomen.

In aansluiting op bovenstaande aanbeveling, is het voor de commandant brandweer zaak om zijn afdeling "in control" te houden. In het boek "Verbindend Leiderschap" omschrijft Hans Buurma dit als volgt:

Bedrijfsvoeringscontrol heeft primair ten doel de dingen op een goede manier te doen. Deze control richt zich op het (op strategisch niveau) ontwerpen van het samenspel tussen directieteam en afdelingshoofden en tussen afdelingshoofden onderling. Essentieel is of de

¹⁵ handreiking Risicocommunicatie 2003, MinBZK

rollen helder afgebakend en gecommuniceerd zijn en of iedereen zich aan de spelregels houdt, aldus Buurma.

Het verdient dan ook aanbeveling meer duidelijkheid te verkrijgen over de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van andere spelers.

De gemeente Purmerend werkt volgens het dienstenmodel. Daarbij is het de bedoeling dat de ondersteunende afdelingen via afgesproken maatwerk ondersteuning beschikbaar stelt.

Werken met een model als dit, vraagt om het vastleggen van deze ondersteuning. Leg de afspraken vast, in "service level agreements", of bij concrete projecten in een plan van aanpak. De concerncontroller moet bij afspraken als deze betrokken worden. Hij koerst en toetst op dit samenspel en op de naleving van de gemaakte afspraken tussen de ondersteunende en vakafdelingen.

3.1.6. Brandbeveiligingsverordening

Aanbeveling: De Brandbeveiligingsverordening (BBV) wijzigen.

De model BBV is verouderd. Er is met actualisatie gewacht op het komende Gebruiksbesluit. De BBV verwijst naar bijlagen in de bouwverordening. Als het Gebruiksbesluit in de bouwverordening is geïmplementeerd, komen de bijlagen te vervallen en worden de verwijzingen in de BBV inhoudloos.

De BBV is gebaseerd op de Brandweerwet 1985, daarom valt de BBV niet onder het Gebruiksbesluit en niet onder de WABO. Ook met het overgaan van de Brandweerwet 1985 in de Wet op de Veiligheidsregio blijft deze structuur bestaan. Wel komt er in de Wet op de Veiligheidsregio een mogelijkheid om ook de inhoud van de BBV door een AMvB zoals het Gebruiksbesluit landelijk te regelen. Aangezien een dergelijk AMvB er voorlopig nog niet is, heeft de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten aangekondigd een nieuw model voor te bereiden. Het gebruikelijke traject binnen de gemeente moet doorlopen worden: B&W voorstel, een besluit door de Raad en publicatie.

3.1.7. Preventie en VTH

Aanbeveling: Brandweer beslist mee over aanname preventist

Er is nu afgesproken dat de brandweer een stem heeft in de aanname van het personeel bij VTH, laat dit in stand. Het is belangrijk dat de advisering over brandveiligheid geborgd is en dat er adviseurs met een "brandweermind" op deze afdeling werken.

Aanbeveling: Maak een keuze in het onderbrengen van de preventisten.

Bij de Afdeling Brandweer of bij de afdeling VTH

Met de gemeentelijke reorganisatie van 2006 / 2007 zijn de preventietaken met betrekking tot de brandveiligheid ondergebracht bij de afdeling VTH (Vergunningen, Toezicht, Handhaving). De 1-loket gedachte zoals die vanuit de Wabo wordt georganiseerd is leidend geweest bij deze organisatie ontwikkeling.

Op 2 december 2008 zijn door het afdelingshoofd VTH en de commandant brandweer afspraken gemaakt die ervoor moeten zorgen dat de commandant brandweer zijn verantwoordelijkheid voor de veiligheid van zowel de burgers en bedrijven in Purmerend als van zijn (repressieve) personeel kan nemen. Op 12 mei 2009 zijn de inhoudelijke zaken besproken en vastgelegd in het uitvoeringsprogramma brandpreventie 2009. Dat houdt in dat de commandant in kan stemmen met het werk en de focus van de preventiemedewerkers. De nieuwe werkwijze en organisatievorm zal per 1 januari 2010 worden geëvalueerd waarna een definitief besluit over de plaatsing van de preventisten zal worden genomen.

Op dit moment is een brandpreventiemedewerker gekoppeld aan een ploeg voor de repressieve uitvoering van zijn functie. De medewerker is volgens rooster 1 week per 4 weken geconsigneerd voor de avond-, nacht- en weekenduren. Van maandag tot en met vrijdag geldt dat naast de dagbezetting die aanwezig is op de brandweerkazerne de consignatieploeg mee wordt gealarmeerd bij een calamiteit, voor kazernering, bezetting tweede blusvoertuig of redvoertuig(en). Afhankelijk van het specialisme van een medewerker bijvoorbeeld duiken, kan buiten de consignatie week een beroep worden gedaan om bij een calamiteit naar de kazerne te komen.

In het kader van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de commandant brandweer, is het beter om deze mensen bij een afdeling onder te brengen. Het is nu niet helder onder wie zijn verantwoordelijkheid deze mensen vallen. Daarbij zijn er geen sturingsmogelijkheden.

Aanbeveling: Structureel overleg tussen VTH en de Brandweer zowel op uitvoeringsniveau als op het niveau van de afdelingshoofden

De achterliggende gedachte met het koppelen van een preventisten rol in de repressieve dienst is het inzicht in de stad en daarbij de ontwikkelingen die plaatsvinden kunnen volgen. Hier moet (meer) op ingespeeld worden met het oefenen. Gebiedskennis moet een standaardonderdeel zijn van het oefenprogramma. Daarbij is het belangrijk om een structureel overleg tussen de afdeling VTH en de afdeling Brandweer te hebben (Proactie). In dit overleg worden de ontwikkelingen uitgewisseld en kunnen worden vertaald naar de repressieve dienst.

3.2. Regionale Brandweer en lokale korpsen Zaanstreek Waterland

3.2.1. Detachering OVD's

Aanbeveling: De OVD's komen in regionale dienst

In artikel 23b van het wetsvoorstel "Wet op de veiligheidsregio" staat omschreven dat het college van burgemeester en wethouders het personeel van de gemeentelijke brandweer benoemt. Behoudens in functies die door het bestuur van de veiligheidsregio, gelet op zijn verantwoordelijkheid, zijn aangemerkt als functies die bij uitsluiting vervuld kunnen worden door personeel in dienst van de veiligheidsregio.

De OVD's functies kunnen als zodanig aangemerkt worden. Het is een overweging waard om vooruitlopend op de regionalisering de OVD's in regionale dienst te nemen. Zij kunnen dan worden teruggedetacheerd in de gemeentelijke organisaties voor de gemeentelijke taken. Andere oplossingen, bijvoorbeeld in de vorm van meer onderlinge afspraken, bieden onvoldoende mogelijkheden en borging om de problemen op te lossen.

3.2.2. Samenwerking

Aanbeveling: De Regionale Brandweer moet meer investeren in de relaties met de korpsen.

Om een betere samenwerking te creëren moet men investeren in alle niveaus van de organisatie. Betrek de medewerkers in de uitgezette strategie. Met het verdelen van de portefeuilles en de uitwisseling van beleidsmedewerkers van de regio binnen de gemeentelijke brandweren is hier een goede start mee gemaakt. De regionale brandweer heeft hier een regie rol, maar de plaatselijke korpsen moeten zelf een pro actieve rol vervullen.

3.2.3 Formaliseer overleg Burgemeester / Commandant

Aanbeveling: Het overleg tussen de burgemeester en de commandant moet geformaliseerd worden

Bij een aantal gemeenten is dit overleg, niet structureel. Er komen geen notulen en/of besluiten lijsten uit voort. Uit onderzoek van mr. D.J. Elzinga¹⁶ blijkt dat bij de terugkoppeling van ambtelijk naar bestuurlijk niveau wederzijds vertrouwen een grote rol speelt. Hoewel er volgens Elzinga geen aanwijzingen zijn voor misbruik van dit vertrouwen, is het wel van belang om de risico's onder ogen te zien en deze, waar mogelijk, te beperken.

¹⁶ onderzoeksrapport 'Terugkoppeling van informatie binnen de provincie "Hoe regel je vertrouwen?', Mr. D.J. Elzinga voor de provincie Overijssel.

Een beperking kan toegepast worden door het overleg tussen de burgemeester en de commandant te formaliseren.

4. Methodologische verantwoording

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van de methode en werkwijze van het onderzoek. Er is gebruik gemaakt van een combinatie van verschillende onderzoeksmethoden.

4.1. Literatuur onderzoek, deskresearch.

4.2. Het houden van interviews met verschillende sleutelfiguren en ambtenaren die zich met de brandweer/brandveiligheid bezighouden.

4.1. Literatuur onderzoek, deskresearch

Met dit onderzoek is gekeken naar de huidige situatie en ontwikkelingen, je kunt hierbij denken aan het per 1 november 2008 ingevoerde gebruiksbesluit. Er is daarbij gekeken naar het verleden, onderzoeken zoals de brand in de Koningkerk te Haarlem en de Schiphol brand. Ook de wat minder recente onderzoeken, zoals de Vuurwerkramp in Enschede en Volendam zijn geanalyseerd. Bij de twee laatstgenoemde onderzoeken kwamen aanbevelingen naar voren waarvan de meeste nu in de diverse regio's zijn opgevolgd. Deze rapporten zijn gebruikt bij het analyseren en ordenen van gegevens. De probleemstelling over de verantwoordelijkheden is echter als centrale vraag in beeld gebleven.

Om de doelstelling van dit onderzoek te realiseren is de volgende probleemstelling geformuleerd:

“Wat zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de commandant brandweer en welk moment en op welke wijze kunnen deze geborgd worden?”

In de voorgaande hoofdstukken zijn de volgende onderzoeksvragen beantwoord.

- o Hoe ervaren de medewerkers de processen zoals die nu lopen. Er is hier gekeken naar formele en maar ook naar de informele trajecten?
- o Hoe verhoudt zich de positie van de Regionale Commandant ten opzichte van de lokale commandant?

In de bijlagen komen onderstaande vragen aan de orde.

- o Wat zijn de verantwoordelijkheden van de commandant?
- o Wat zijn de verantwoordelijkheden van de regionale brandweer?
- o Welke relevante ontwikkelingen doen zich voor in de omgeving?

Met het beantwoorden van de eerste drie onderzoeksvragen, is een helder beeld gevormd van hoe de situatie nu is en welke ontwikkelingen er momenteel gaande zijn.

Om te komen tot de beantwoording van de laatste onderzoeksvragen zijn er onder verschillende actoren interviews gehouden.

4.2. De Interviews

Bij dit onderzoek is gekozen voor het houden van interviews. Bij de eerste reeks interviews, namelijk die met de commandanten is er niet gekozen voor een steekproef. Zij zijn allemaal geïnterviewd. Hier zijn een drietal argumenten voor te geven. De eerste is de populatie. In de regio Zaanstreek Waterland zijn niet zoveel commandanten (9) zodat, ze gemakkelijk allemaal geïnterviewd konden worden. Het tweede argument heeft te maken met de kwaliteit. Bij de vragen kon men veel meer uitleggen op welke wijze zij tot hun keuze zijn gekomen, welke argumenten in welke mate een rol spelen en waarom. Op deze manier konden zij antwoord geven vanuit hun eigen situatie en referentiekaders. Bij alle interviews is er gebruik gemaakt van een vragenlijst. Voorafgaand aan deze lijsten zijn de onderwerpen bepaald. Deze onderwerpen zijn bepaald aan de hand van de onderzoeksvragen. Hierbij is de centrale vraagstelling van het onderzoek het uitgangspunt.

De commandant van brandweer Purmerend is tevens opdrachtgever van dit onderzoek. Hij is dan ook niet geïnterviewd, maar heeft wel een rol bij het opstellen en begeleiden van de onderzoeksvragen gespeeld.

4.2.1. Interviews Commandanten

Aan de hand van de probleemstelling zijn de geformuleerde begrippen uitgediept tot onderwerpen. De geformuleerde begrippen zijn: Taken, verantwoordelijkheden en borging.

In de interviews met de commandanten is hierbij uitgegaan van die onderwerpen.

Operationaliseren

1. hoe ziet men de eigen verantwoordelijkheid
2. hoe borgt men deze verantwoordelijkheid binnen de gemeente
3. hoe is de relatie met de regionale commandant.

Deze laatste vraag heeft in relatie tot de centrale vraag vooral te maken met de verantwoording die de regionale commandant heeft en hoe dit geborgd kan worden in de organisatie. De interviews waren eveneens een verkenning binnen de regio naar wat er speelt en leeft bij de korpsen in Zaanstreek Waterland. Tijdens alle acht interviews is er gewerkt met een vaste vragenlijst (bijlage 6) De interviews met de commandanten zijn in 7 van de 8 gevallen opgenomen. De overige 2 interviews zijn genoteerd. Er is vooraf

toestemming gevraagd voor deze opname. Het voordeel van deze opname was dat de aandacht onvoorwaardelijk gericht kon zijn op de respondent. Achteraf kon de letterlijke weergave van het gesprek uitgewerkt worden. Het terugluisteren van het gezegde verhoogt de betrouwbaarheid van de resultaten.

4.2.2. Kwalitatieve verwerking van gegevens

Om in beeld te krijgen hoe over de verschillende onderwerpen door de geïnterviewden wordt gedacht, zijn de gebruikte termen eerst geëvalueerd. Vervolgens is bekeken met welke woorden deze onderwerpen het beste omschreven kunnen worden. Daarna zijn de onderwerpen gegroepeerd.

4.2.3. Interview regionaal commandant

Nadat de commandanten zijn geïnterviewd is de regionale commandant gevraagd voor een interview. De commandanten hebben met hun antwoorden een goed beeld kunnen geven van hun beleving over de relatie en de belangen hierin. Aan de hand van deze antwoorden en aan de hand van het literatuur onderzoek is de vragenlijst voor de regionale commandant opgesteld. In dit interview is eveneens uitgegaan van de onderwerpen, verantwoordelijkheid, borging en relatie met de commandanten.

4.2.4. Interview gemeentesecretaris

Binnen de gemeente Purmerend is de gemeentesecretaris algemeen directeur en zij is direct verantwoording schuldig aan het college van burgemeester en wethouders. De verantwoordelijkheid reikt tot de aansturing van de ambtelijke organisatie en via de twee domein directeurs. De gemeentesecretaris is voorzitter van het directieteam. Is strategisch adviseur en gesprekspartner van het college van burgemeester en wethouders en vormt samen met de concerndirecteurs de directie. Daarnaast is zij eindverantwoordelijk voor het functioneren van de ambtelijke organisatie. Aansturing van de concerndirecteurs en de staf. Stelt kaders voor programma's en beleid.

Om samenwerking tussen gemeenten onderling en tussen de regio ook te borgen, ontstaan samenwerkingsverbanden op het niveau van de gemeentesecretaris.

De figuur van de coördinerend gemeentesecretaris heeft in veel regio's zijn intrede gedaan. Er ontbreken landelijke modellen op het gebied van gemeentelijke planvorming. Iedere regio heeft zijn eigen historie en problematiek, de inrichting van de gemeentelijke kolom moet daarom altijd zo flexibel zijn dat ze de context van de betreffende veiligheidsregio recht doet.

In dit proces is de gemeentesecretaris een belangrijke adviseur voor de burgemeester. De gemeentesecretaris heeft in het verlengde van haar dagelijkse werkzaamheden een belangrijke adviserende taak. Daarnaast geeft zij leiding aan de gemeentelijke processen binnen de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

4.2.5. Interview Directeur Beheer

De directeur (extern) beheer legt direct verantwoording af aan de Algemeen Directeur. De directeur is strategisch adviseur en gesprekspartner van het college van B&W en de afzonderlijke collegeleden. De eigen verantwoordelijkheid reikt tot de aansturing van één of meer domeinen en/of afdeling bedrijfsondersteuning. Tevens geeft de concerndirecteur sturing aan één of meer concernprogramma's. Vormt samen met de Algemeen directeur en de andere concerndirecteuren het directieteam. De directeur stadsontwikkeling is niet geïnterviewd. Dit omdat de interviews met de functionarissen van de afdeling VTH en de interviews met de directeur en gemeentesecretaris voor voldoende informatie heeft gezorgd.

4.2.6. Interviews gemeentelijke organisatie

Ten slotte is er gesproken met de verschillende ambtenaren van de afdeling Vergunning Toezicht en Handhaving. Daarnaast is het concept stuk ter inzage verstuurd aan de ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid en de officieren Pro actie / Preparatie en Repressie.

Bijlage 1 Verantwoordelijkheden Lokaal

Plaats Brandweer in de gemeentelijke organisatie

De gemeente Purmerend is ingericht volgens het directiemodel. Er zijn 3 managementlagen: directeur, afdelingsmanager en teammanager. In enkele gevallen zien we een vierde laag, namelijk groepsmanager. De brandweer heeft twee teammanagers, repressie en operationele voorbereiding. Onder deze teammanagers zijn er nog 3 groepsmanagers. Zij sturen de repressieve teams op de werkvloer aan. De algemeen directeur (de gemeente secretaris) stuurt de concerndirecteuren aan en de staf gemeentesecretaris. De concerndirecteuren sturen de afdelingsmanagers aan. Directieleden zijn functioneel verantwoordelijk voor de strategische programma's. Er zijn 5 stafafdelingen op centraal niveau: P&O, Communicatie, Juridische zaken, FIT, en P&C. De concerncontroller is tevens de afdelingsmanager van P&C. Daarbij vallen de twee directeuren onder de gemeente secretaris. De brandweer valt onder de directeur Beheer. Het andere domein is Stadsontwikkeling.

Verantwoordelijkheden Brandweer

De verantwoordelijkheden zoals deze zijn omschreven in dit hoofdstuk, zijn een cleane weergave van zoals het nu geregeld is de gemeente Purmerend. Bij de conclusies in hoofdstuk 2 is hier al op ingegaan.

De Brandweerwet 1985 (hierna: Brandweerwet) omschrijft in artikel 1 dat er in iedere gemeente een gemeentelijke brandweer moet zijn. Artikel 2 omschrijft dat Burgemeester en wethouders (hierna: B&W) de organisatie en het beheer van de gemeentelijke brandweer regelen. De belangrijkste taakomschrijving volgt in artikel 4. Dit artikel geeft aan dat B&W de zorg hebben voor:

- a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
- b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

B&W zijn belast met het benoemen, schorsen en ontslaan van het personeel van de gemeentelijke brandweer. B&W benoemt dan ook de gemeentelijke commandant brandweer. Het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen als bedoeld in artikel 1 van de Wet rampen en zware ongevallen. Behoort ook tot de taken waar de brandweer verantwoordelijk voor is.

In 1993 is door MinBZK de veiligheidsketen gepubliceerd¹⁷. De veiligheidsketen is bedoeld om een samenhang en opeenvolging van acties in beeld te brengen. Met deze keten is het integraal werken verhoogd. Voor het invullen van de diverse schakels is contact met overige disciplines een must.

Veiligheidsketen

De in elkaar grijpende schakels van de onderscheiden brandweertaken, te weten: Pro-actie, Preventie, Preparatie, Repressie, Nazorg en Bedrijfsvoering:

Pro-actie: Structurele preventie als afgeleide van het algemene veiligheidsbeleid onder andere door te participeren in de beleidsvoorbereiding en het vertalen daarvan in ruimtelijke plannen, plaatselijke uitgangspunten en eisen voor de brandweerorganisatie;

Preventie: Preventieve maatregelen gericht op het voorkomen van directe oorzaken van onveiligheid bij objecten en het inperken van eventuele gevolgen door het verbinden van voorwaarden aan uit te geven vergunningen;

Preparatie: Het daadwerkelijk voorbereiden van de bestrijding via voorzieningen van bluswater en materieel tot en met het opstellen van aanvals- en rampenplannen en het voorbereiden en uitvoeren van realistische oefeningen;

Repressie: De regionaal gestuurde bestrijding en hulpverlening bij acute incidenten en noodsituaties door de inzet van mensen en middelen in plaatselijk of regionaal verband en bij rampen; vanuit de basiszorg wordt de repressie trapsgewijs opgeschaald

Nazorg: betreft de menselijke opvang en verwerking bij ingrijpende ervaringen met het oog op het zo snel mogelijk terugkeren naar de reguliere situatie alsook de hulp bij het afwikkelen van schadeclaims.

Rampbestrijding: Rampen en zeer grote incidenten passen in de totale Veiligheidsketen. Vanwege de bijzondere aard, aanpak, verantwoordelijkheids- en bevoegdheidsstructuur behoren zij tevens tot een op zich staande, verbijzonderde activiteit.

Verordening Brandveiligheid en Hulpverlening

In de Verordening Brandveiligheid en Hulpverlening staat onder artikel 6 dat de commandant de algehele leiding en het bevel over de Brandweer heeft. Dit zoals opgesteld in de voor de functie door Burgemeester en Wethouders vastgestelde functieomschrijving en vigerende Mandaat- en machtigingslijst. In deze omschrijving is de directe relatie van de burgemeester als opperbevelhebber met de commandant als uitvoerende manager vastgelegd. De interne organisatie van de Brandweer laat deze uitgangspunten onverlet. De functieomschrijving en de geldende mandaat- en machtigingslijst wordt als bijlage bij dit rapport gevoegd.

¹⁷ Integrale Veiligheidsrapportage 1993 MinBzK

De algemene taakstelling van de brandweer wordt aangestuurd onder leiding van de commandant brandweer.

Brandveiligheidseisen volgend uit andere wetten:

Woningwet

Vanuit de Woningwet zijn er geen rechtstreekse verantwoordelijkheden bij de brandweer neergelegd. De Woningwet is niet alleen van toepassing op woningen, maar ook op gebouwen en bouwwerken. In de Woningwet worden de eisen aan brandveiligheid in artikel 8 omschreven. Met dit artikel zijn er vooral regulerende instrumenten beschikbaar. Er worden bijvoorbeeld bouwtechnische vereisten voorgeschreven. De Woningwet verbiedt het om in strijd met artikelen uit de bouwverordening een bouwwerk te gebruiken.

Bouwbesluit

Het Bouwbesluit geeft in een aantal hoofdstukken specifieke eisen met betrekking tot brandveiligheid. In de gemeente Purmerend is dit de ondergrens voor de afgifte van vergunningen.

Gebruiksbesluit

Op 1 november 2008 is het Besluit brandveilig gebruik van bouwwerken, ook wel aangeduid als het Gebruiksbesluit, in werking getreden. Hiermee zijn de eisen voor brandveilig gebruik van gebouwen en bouwwerken, niet meer in de bouwverordening te vinden, maar in het landelijk vastgestelde gebruiksbesluit.

Met deze Wet is de bouwverordening gewijzigd. Het huidige hoofdstuk 6 met de bijbehorende bijlagen is geschrapt. De (model) brandbeveiligingsverordening is eveneens gewijzigd.

De minister heeft als uitgangspunt om de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) op 1 januari 2010 in werking te laten treden. Het is de bedoeling om de gebruiksvergunning(procedure) te integreren in de omgevingvergunning(procedure).

De Wet milieubeheer

In de Wet milieubeheer beoogt het milieu te beschermen, onder meer door de brandveiligheid te bevorderen. De brandveiligheidsmaatregelen die genomen moeten worden, moeten gericht zijn op de bescherming van de omgeving. Deze maatregelen mogen niet uitsluitend tot doel hebben de veiligheid van de personen te bevorderen.

Arbeidsomstandighedenwet

De Arbeidsomstandighedenwet is om de veiligheid van werknemers op hun werkplek te bevorderen. Werkgevers zijn verplicht een arbeidsomstandighedenbeleid te voeren. Brandveiligheid maakt daar deel van uit. Controle op de uitvoering van de arbeidsomstandighedenwet is niet in handen van de gemeente, maar van de Arbeidsinspectie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Wet rampen en zware ongevallen (WRZO)

In deze Wet worden de taken van het gemeente bestuur en de regionale brandweer omschreven.

Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding (WKR)

Dit is een Wet van 1 november 2007 tot wijziging van de Brandweerwet 1985 in verband met het verzekeren van de kwaliteit van brandweerpersoneel en de verbreding van de wettelijke taken van het Nederlandse instituut fysieke veiligheid.

Richtlijnen

De Minister van Wonen, Wijken en Integratie (WWI) is verantwoordelijk voor de regelgeving op het gebied van brandveiligheid bouwen en gebruiken van bouwwerken en voor voorlichting en bevordering van landelijke uniforme uitvoering.

Andere partijen kunnen ook publicaties opstellen over brandveilig bouwen en gebruiken van bouwwerken, zoals brandbeveiligingsconcepten.

In overleg met de NVBR en het NIFV is afgesproken dat deze de verantwoordelijkheid voor het beheer voor deze brandbeveiligingsconcepten op zich nemen; MinBZK heeft daar geen bemoeienis meer mee. Sommige onderdelen van deze brancherichtlijnen zijn wellicht zo belangrijk dat zij in de regelgeving moeten worden opgenomen en dus bindend moeten worden. De minister voor WVI zal in samenspraak met belanghebbende organisaties, zoals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de NVBR en het georganiseerde bedrijfsleven, bezien of en zo ja welke onderdelen van de betreffende documenten in de bouwregelgeving opgenomen moeten worden. Wanneer deze toetsing is uitgevoerd, zal een deel hiervan zo mogelijk worden meegenomen in de derde tranche wijzigingen Bouwbesluit dat eind dit jaar is afgerond¹⁸.

De wetgeving op het gebied van brandveiligheid is verdeeld over vier wetten, de uitvoering van drie daarvan berust bij de gemeenten.

¹⁸ Deze tekst is overgenomen uit een brief van het MinBZK, dhr. F. Gubbels 29/01/2009

Verantwoordelijkheden gemeente rechtstreeks vanuit de Brandweerwet.

Preventie

Op het gebied van preventie heeft B&W de volgende taken:

- o Het beperken van brand.
- o Het beperken van brandgevaar.
- o Het beperken van ongevallen bij brand.
- o Het beperken van gevaar voor mens en dier bij ongevallen anders dan bij brand.
- o Het beperken van rampen en zware ongevallen.

Preparatie

Op het gebied van preparatie heeft B&W de volgende taken:

- o Het beperken van ongevallen bij brand
- o Adequate voorbereiding operationeel optreden
- o Het beperken van gevaar voor mens en dier bij ongevallen anders dan bij brand.

Repressie

o B&W heeft op het gebied van Repressie de volgende taken:

- o Het bestrijden van brand
- o Het bestrijden van gevaar voor mens en dier bij ongevallen anders dan bij brand.
- o Het bestrijden van rampen en zware ongevallen.

Nazorg

B&W heeft op het gebied van nazorg de taak om ongevallen bij brand te beperken.

Bijlage 2 Taakomschrijving Commandant Brandweer

Plaats in de organisatie

Functiehouder is direct verantwoording schuldig aan direct hiërarchisch leidinggevende.

De verantwoordelijkheid reikt tot de aansturing van de afdelingshoofden.

Doel van de functie

De directe aansturing van de afdelingshoofden en de kaderstelling voor de beleidsontwikkeling en de uitvoering van het integrale management door deze leidinggevende(n). Geeft leiding en draagt zorg voor de coördinatie bij repressief optreden en bij grootschalig optreden als gevolg van calamiteiten of rampen.

Taken

Geeft integraal leiding aan de brandweer, waaronder de verantwoordelijkheid voor:

- het direct aansturen van de afdelingshoofden, waaronder het voeren van beoordelingsgesprekken en functioneringsgesprekken;
- het opstellen van de kaders voor de uitvoering en het bieden van begeleiding bij deze uitvoering;
- de kwaliteit en kwantiteit van de geleverde producten en diensten van de directie, alsmede de bewaking van processen en de afstemming tussen de verschillende directies;
- het zorgdragen voor het beleid en beheer van alle PIOFA-taken (Personeel, Informatie, Organisatie, Financiën en Automatisering).

- Draagt zorg voor de beleidsinitiatie, -ontwikkeling en -kaderstelling voor de taakvelden van de brandweer.
- Signaleert relevante maatschappelijke en politieke ontwikkelingen op het terrein van de brandweer en vertaalt dit naar beleidsinitiatieven en adviseert het management en het bestuur.
- Is eindverantwoordelijk voor repressief optreden over de optredende en bijstandverlenende bluseenheden.
- Is eindverantwoordelijk voor de coördinatie bij grootschalig optreden als gevolg van calamiteiten of rampen.
- Houdt toezicht en verricht controle op de naleving van brandbeveiligingsvoorwaarden.

Verricht overige werkzaamheden.

Bijlage 3 Verantwoordelijkheden Regionaal

Verantwoordelijkheden Regionale Brandweer

De belangrijkste taken die in de Brandweerwet van 1985 aan de regionale brandweer zijn opgedragen zijn:

- o De voorbereiding van de coördinatie van de rampenbestrijding.
- o Het instellen en in stand houden van een regionale alarmcentrale (meldkamer).
- o Het organiseren van deskundigheid op het gebied van gevaarlijke stoffen (ongevalsbestrijding gevaarlijke stoffen; inclusief meetploegen).
- o Het verzorgen van opleidingen en het verzorgen van oefeningen met het oog op optreden in groter verband.

In de afgelopen jaren zijn er door middel van een aantal besluiten (AMvB's) nieuwe taken (verplichte specialistische advisering) aan de regionale brandweer opgedragen. Je moet hierbij denken aan Besluit externe veiligheid inrichtingen, Besluit risico's zware ongevallen, Vuurwerkbesluit

Juridisch kader Regionaal

Op basis van de Brandweerwet zijn een aantal taken bij de regionale brandweer ondergebracht. Op grond van artikel 3 is het hebben van een regionale brandweer verplicht. De colleges van B&W van de gemeenten die behoren tot een regio treffen een gemeenschappelijke regeling om hiermee een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van de werkzaamheden te bewerkstelligen. Deze werkzaamheden gaan over de taken zoals genoemd in artikel 4 van de Brandweerwet en zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet rampen en zware ongevallen. Dit laatste artikel omschrijft een situatie (een crisis of ramp) waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

De brandweer in Zaanstreek Waterland wordt gevormd door negen gemeentelijke korpsen en de regionale brandweer, de RBZW. De negen korpsen vallen onder hun betreffende gemeentebesturen en de RBZW is een samenwerkingsverband van de negen gemeenten met eigen wettelijke taken.

Door de RBZW zijn twee sporen uitgezet, namelijk:

- de doorontwikkeling van de brandweer in de regio Zaanstreek Waterland
- het verstevigen van de positie van de regionale brandweer in de veiligheidsregio¹⁹

¹⁹ Jaarplan veiligheidsregio Zaanstreek Waterland 2009

Naar verwachting treedt eind 2009 de Wet Veiligheidsregio's in werking. Met het vaststellen van deze Wet krijgt de regionale brandweer een belangrijke adviestaak voor fysieke veiligheid. Op grond van bovengenoemde ontwikkelingen en daarnaast het feit dat er een aantal verantwoordelijkheden van het gemeentebestuur zijn uitbesteed aan de regionale brandweer, volgt hieronder een uiteenzetting van de verantwoordelijkheden van de regionale brandweer.

Verantwoordelijkheden rechtstreeks vanuit de Brandweerwet

Preparatie:

Op het gebied van preparatie heeft de regionale brandweer een adviesrol naar het gemeentebestuur. Deze adviesrol spitst zich toe op het nemen van voorbereidende maatregelen op het gebied van de brandbestrijding in bepaalde objecten en het adviseren bij planvorming. Vanuit de Wet rampen en zware ongevallen is de voorbereiding van de coördinatie bij de bestrijding van rampen en zware ongevallen. Deze rol is onder andere zichtbaar doordat de regionale brandweer oefeningen organiseert met oog op het optreden in grootschalig verband. In de AMvB: besluit kwaliteitscriteria planvorming rampenbestrijding staat omschreven dat de regionale brandweer moet zorgen voor het vaststellen van een organisatieplan (artikel 4a Brandweerwet) met daarin de taken, werkwijze, personeel- en materieelsterkte, opleidingsniveau en geoefendheid van de regionale brandweer. Daarnaast moet zij zorgdragen voor een beheersplan als bedoeld in artikel 5 van de Wet rampen en zware ongevallen.

Preventie

De regionale brandweer heeft op het gebied van preventie de volgende taken:

Het adviseren van gemeentebesturen op het gebied van brandpreventie. Het adviseren van gemeentebesturen ter zake van voorbereidende maatregelen op het gebied van de brandbestrijding en brandbeperking in bepaalde objecten.

Specialistische taken

Speciale voertuigen en voorzieningen, zoals een duikteam, een redvoertuig (ladderwagen en of hoogwerker) en een hulpverleningsvoertuig worden regelmatig regionaal ingezet. Bij deze voorzieningen is sprake van kapitaalsintensieve investeringen en beheerskosten, die door de centrum gemeente (in dit geval Zaandam en Purmerend) worden ingebracht.

Op grond van overwegingen van efficiency en effectiviteit wordt voor dergelijke voertuigen/

voorzieningen regionale samenwerking met daarbij kostentoedeling over alle gebruikers in gang gezet. Er wordt daarbij gekeken naar de mate waarin sprake is van regionale dekking met regionale financiering (betaald uit gemeentelijke bijdragen).

Officier van Dienst (OVD)

Een Officier van Dienst (OvD) is een belangrijke operationele functie voor de gemeente.

Deze leidinggevende moet worden ingezet vanaf middel (grote) brand of als er twee tankautospuitten of meer uitrukken naar een incident. Het lokale bestuur heeft deze operationele gemeentelijke taak dan door middel van een - door de burgemeesters getekende - regionale operationele regeling gemandateerd aan de regio.

Volgens de piketregeling voert de OvD onder verantwoordelijkheid van de Regionale brandweercommandant de volgende taken uit:

- o het, in overleg met de hoogst aanwezige dienstdoende lokale functionaris, geven van leiding aan de operationele eenheden en het coördineren van de inzet ter plaatse;
- o het voeren van het lokale commando c.q. het adviseren van het bevoegde gezag op de plaats van het incident;
- o het participeren in het Coördinatie Team Plaats Incident (CTPI) (Politie en Ambulance);
- o het optreden als leider c.q. coördinator van het CTPI;
- o het in voorkomende gevallen onder verantwoordelijkheid van de commandant regionale brandweer optreden als pelotonscommandant of staffunctionaris brandweer in het Regionaal Operationeel Team in het Regionaal Coördinatiecentrum;
- o het verlenen van ondersteuning aan de politie bij onderzoeken naar de oorzaak van een brand of ander incident.

Hier ontstaat een onduidelijkheid ten op zichte van de gemeentelijke commandant. Deze heeft een algemene verantwoordelijkheid voor het repressief optreden in zijn gemeente terwijl de leiding regionaal is belegd.

Bijlage 4 Wet op de veiligheidsregio's

Op 22 april 2009 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel veiligheidsregio's aanvaard. De wet regelt de instelling van 25 veiligheidsregio's. Politie, brandweer en ambulancezorg werken hierdoor in hetzelfde gebied, met dezelfde regiogrenzen. De doelstelling van deze Wet is om in de crisisbeheersing en rampenbestrijding de bestuurlijke en operationele slagkracht te verhogen. Daarnaast regelt het wetsvoorstel de organisatie van de brandweertzorg, de geneeskundige hulpverlening en de organisatie van rampen- en crisisbeheersing. Nadere kwaliteitseisen komen in aparte besluiten. De wet Veiligheidsregio's zal de Brandweerwet 1985, de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (Wghor) en de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo) vervangen.

Tijdens een ramp of crisis die meer dan één gemeente tegelijk treft, krijgt de voorzitter van de veiligheidsregio het opperbevel over de hulpverleningsdiensten en de bevoegdheid om knopen door te hakken in de regionale besluitvorming. De voorzitter van de veiligheidsregio is de burgemeester in een regio die ook de korpsbeheerder van de regiopolitie is. De commissaris van de Koningin kan tijdens zo'n ramp aanwijzingen geven aan de veiligheidsregio; niet in zijn of haar functie van provinciaal bestuurder, maar als vertegenwoordiger van het rijk onder verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In de voorbereiding op rampen en crises kunnen de commissarissen van de Koningin namens de minister aanwijzingen geven aan de veiligheidsregio's als uit het toezicht door de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid blijkt dat een regio onvoldoende is voorbereid op een ramp.

Het wetsvoorstel veiligheidsregio's gaat nu naar de Eerste Kamer.

Vooruitlopend op de invoering van deze wet konden regio's een convenant afsluiten met de minister. Via zo'n convenant worden afspraken gemaakt om de kwaliteit van de rampenbestrijding te verbeteren en te komen tot professioneel georganiseerde veiligheidsregio's. Voor regio's biedt dit het voordeel dat de inspanningen die nodig zijn om straks te kunnen voldoen aan de in de wet gestelde eisen, worden gespreid over de tijd. In totaal hebben 19 regio's met de minister een convenant afgesloten. De regio Zaanstreek Waterland is een van deze regio's.

In haar vergadering van 10 december 2008 heeft het Veiligheidsbestuur de intentie uitgesproken om een besluitvormingstraject in gang te zetten dat kan leiden tot de regionalisering van de brandweer in Zaanstreek Waterland. Dit traject is een vervolg op het convenant dat het Veiligheidsbestuur heeft afgesloten met de minister van BZK.

Artikel 23

1. De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit:
 - a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
 - b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;
 - c. het waarschuwen van de bevolking;
 - d. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
 - e. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.
2. De regionale brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
3. De regionale brandweer staat onder leiding van een commandant. Het bestuur van de veiligheidsregio benoemt de regionaal commandant.

Artikel 23a

1. Elk college van burgemeester en wethouders kan bij het treffen van een regeling als bedoeld in artikel 8 besluiten tot het hebben van een gemeentelijke brandweer, die in de eigen gemeente, in afwijking van artikel 23, eerste lid, aanhef en onder a en b, de volgende taken uitvoert:
 - a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
 - b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.
2. Indien alle gemeenten in een regio besluiten een gemeentelijke brandweer te hebben, blijft artikel 23, eerste lid, aanhef en onder a en b, buiten toepassing.
3. Indien een college besluit de gemeentelijke brandweer op te heffen, voert de regionale brandweer ook in die gemeente de taken, genoemd in het eerste lid, onder a en b, uit.
4. De deelnemers aan de regeling maken schriftelijk afspraken over de gevolgen van een besluit als bedoeld in het tweede en derde lid.

Artikel 23b

1. Het college van burgemeester en wethouders benoemt het personeel van de gemeentelijke brandweer, behoudens in functies die door het bestuur van de veiligheidsregio, gelet op zijn verantwoordelijkheid, zijn aangemerkt als functies die bij uitsluiting vervuld kunnen worden door personeel in dienst van de veiligheidsregio.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen functies worden aangemerkt die bij uitsluiting vervuld kunnen worden door brandweerpersoneel in dienst van de veiligheidsregio.

Artikel 23c

1. De burgemeester van een gemeente met een gemeentelijke brandweer richt, indien hij in geval van een brand ondersteuning dan wel bijstand behoeft, een verzoek daartoe aan de voorzitter van de veiligheidsregio.
2. Tenzij dringende redenen zich daartegen verzetten, voldoet de voorzitter aan het verzoek, of richt hij zich ter zake tot de burgemeester van een andere gemeente in zijn regio, dan wel zo nodig tot de voorzitter van een aangrenzende veiligheidsregio, die de nodige voorzieningen treffen, tenzij dringende redenen zich daartegen verzetten.
3. De regeling, bedoeld in artikel 8, bevat bepalingen omtrent het verlenen van ondersteuning, met inbegrip van de bekostiging daarvan.
4. In de kosten die voor een gemeente voortvloeien uit het verlenen van bijstand als bedoeld in het tweede lid, kan Onze Minister een bijdrage verlenen.

Artikel 23d

1. Onze Minister kan het college van burgemeester en wethouders van een gemeente met een gemeentelijke brandweer een aanwijzing geven indien de taakuitvoering van die brandweer tekortschiet.
2. Tot het geven van een aanwijzing gaat Onze Minister niet over dan nadat hij over de voorgenomen aanwijzing het college heeft gehoord.
3. Indien de taakuitvoering van de gemeentelijke brandweer blijvend tekortschiet, kan Onze Minister het college opdragen te besluiten de gemeentelijke brandweer op te heffen. Het college en het bestuur van de veiligheidsregio maken schriftelijk afspraken over de gevolgen van het besluit.

Geen wettelijke verplichting

Met aannemen van het wetsvoorstel zoals het er nu ligt, is nog steeds geen wettelijke verplichting voor lokale korpsen om zich te regionaliseren. Een gemeente kan bij het treffen van een gemeenschappelijke regeling kiezen voor het hebben van een gemeentelijke brandweer, zodat binnen die gemeente de taken, genoemd in artikel 23, lid 1, a en b, door de gemeentelijke brandweer worden uitgevoerd en niet door de regionale brandweer - behoudens de situatie dat het gemeentelijke brandweerkorps ondersteuning nodig heeft.

Bijlage 5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Met de Wabo streeft het kabinet naar vermindering van de administratieve lasten voor burgers en bedrijven. Verder wil het kabinet tegenstrijdige adviezen voorkomen en de dienstverlening verbeteren. De achterliggende bedoeling is om de economische productiviteit te stimuleren. Het kabinet heeft in het crisisakkoord maatregelen aangekondigd om de economische activiteit aan te wakkeren. De Wabo past bij deze maatregelen en kan o.a. voor een versnelling van de bouwprocessen zorgen. Minister Cramer hecht er dan ook aan de richtdatum voor de Wabo van 1 januari 2010 daadwerkelijk te realiseren. In de omgevingsvergunning worden 25 vergunningstelsels samengevoegd. Er is nog maar een (digitaal) indieningsformulier, dat de aanvrager helpt bij het indienen van zijn verzoek. Burgers en bedrijven hoeven nog maar bij een loket van een bevoegd gezag een vergunning aan te vragen voor hun activiteiten en projecten in de fysieke leefomgeving. De administratieve lastenverlichting is dan ook de vermindering van de kosten voor burgers en bedrijven bij het aanvragen van vergunningen.

Vergunningverlening & brandveiligheid in de gemeente Purmerend

Met de gemeentelijke reorganisatie van 2006 / 2007 zijn de preventietaken met betrekking tot de brandveiligheid ondergebracht bij de afdeling VTH (Vergunningen, Toezicht, Handhaving). De 1-loket gedachte zoals die vanuit de Wabo wordt georganiseerd is leidend geweest bij deze organisatie ontwikkeling.

Op dit moment vindt er afstemming plaats tussen VTH en Brandweer over de uitvoering, de informatievoorziening en de deelname van de medewerkers aan de repressie. Op 2 december 2008 zijn door het afdelingshoofd VTH en de commandant brandweer afspraken gemaakt die er voor moeten zorgen dat de commandant brandweer zijn verantwoordelijkheid voor de veiligheid van zowel de burgers en bedrijven in Purmerend als van zijn (repressieve) personeel kan nemen. Dat houdt in dat hij in kan stemmen met het werk en de focus van de preventiemedewerkers. De nieuwe werkwijze en organisatievorm zal per 1 januari 2010 worden geëvalueerd waarna een definitief besluit over de plaatsing van de preventisten zal worden genomen.

HOOFDSTUK 2. DE OMGEVINGSVERGUNNING

2.1. Verbodsbepalingen, bevoegd gezag, gefaseerde en revisievergunning

Artikel 2.1

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat

geheel of gedeeltelijk bestaat uit:

- a. het bouwen van een bouwwerk,
 - b. het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, ingevallen waarin dat bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit is bepaald,
 - c. het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan, een beheersverordening, een exploitatieplan, de regels gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening of een voorbereidingsbesluit voor zover toepassing is gegeven aan artikel 3.7, vierde lid, tweede volzin, van die wet,
 - d. het in gebruik nemen of gebruiken van een bouwwerk in met het oog op de brandveiligheid bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorieën gevallen,
 - e. 1°. het oprichten,
2°. het veranderen of veranderen van de werking of
3°. het in werking hebben van een inrichting of mijnbouwwerk,
 - f. het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van een beschermd monument of het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een beschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht,
 - g. het slopen van een bouwwerk in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit is bepaald,
 - h. het slopen van een bouwwerk in een beschermd stads- of dorpsgezicht of
 - i. het verrichten van een andere activiteit die behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot hetgeen wordt verstaan onder de in het eerste lid bedoelde activiteiten.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat met betrekking tot daarbij aangewezen activiteiten als bedoeld in het eerste lid in daarbij aangegeven categorieën gevallen, het in dat lid gestelde verbod niet geldt.

Artikel 2.4

1. Burgemeester en wethouders van de gemeente waar het betrokken project in hoofdzaak zal worden of wordt uitgevoerd, beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning, behoudens in gevallen als bedoeld in het tweede tot en met vijfde lid.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat gedeputeerde staten van de provincie waar het betrokken project in hoofdzaak zal worden of wordt uitgevoerd, op de

aanvraag beslissen ten aanzien van projecten die behoren tot een bij de maatregel aangewezen categorie projecten die van provinciaal belang zijn. Bij de maatregel kan worden bepaald dat de aanwijzing slechts geldt in daarbij aangewezen categorieën gevallen.

3. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat Onze daarbij aangewezen Minister op de aanvraag beslist ten aanzien van projecten die behoren tot een bij de maatregel aangewezen categorie projecten die van nationaal belang zijn. Bij de maatregel kan worden bepaald dat de aanwijzing slechts geldt in daarbij aangewezen categorieën gevallen.

4. Onze Minister kan bepalen dat hij, in afwijking van het eerste, tweede of derde lid, beslist op de aanvraag om een omgevingsvergunning ten aanzien van een bij zijn besluit aangewezen project, indien dat geboden is in het algemeen belang.

5. Het bevoegd gezag met betrekking tot een geldende omgevingsvergunning beslist op elke aanvraag die betrekking heeft op een project dat zal worden of wordt uitgevoerd op de plaats ten aanzien waarvan die vergunning is verleend. De eerste volzin geldt niet voor burgemeester en wethouders in gevallen als bedoeld in het tweede tot en met vierde lid en gedeputeerde staten in gevallen als bedoeld in het derde en vierde lid.

Artikel 2.13

Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder d, wordt de omgevingsvergunning geweigerd indien de brandveiligheid met het oog op het voorziene gebruik van het bouwwerk niet voldoende verzekerd is.

Artikel 2.31

1. Het bevoegd gezag wijzigt voorschriften van de omgevingsvergunning:

- a. ter uitvoering van een verzoek als bedoeld in artikel 2.29, eerste lid, tweede volzin, onder a, of een aanwijzing als bedoeld in artikel 2.34, eerste lid;
- b. indien door toepassing van artikel 2.30, eerste lid, blijkt dat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu, verder kunnen, of, gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt;
- c. in gevallen waarin de omgevingsvergunning van rechtswege is verleend, voor zover dit nodig is om ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen, of, voor zover zodanige gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken;
- d. voor zover deze betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, voor zover dat bij de betrokken algemene maatregel van bestuur is bepaald;
- e. voor zover deze betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.2, voor zover dat bij de betrokken verordening is bepaald;

f. voor zover deze betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.19, voor zover dat bij het betrokken wettelijk voorschrift is bepaald.

2. Het bevoegd gezag kan voorschriften van een omgevingsvergunning wijzigen voor zover deze betrekking hebben op:

a. een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder d, voor zover dit in het belang van de brandveiligheid is met het oog op het voorziene gebruik van het bouwwerk;

b. een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, voor zover dit in het belang van de bescherming van het milieu is;

c. een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, op de gronden die zijn aangegeven in de betrokken algemene maatregel van bestuur;

d. een activiteit als bedoeld in artikel 2.2, op de gronden die zijn aangegeven in de betrokken verordening;

e. een activiteit als bedoeld in artikel 2.19, op de gronden die zijn aangegeven in het betrokken wettelijk voorschrift.

Bijlage 6 Vragenlijst Commandanten

Vragenlijst commandanten Zaanstreek Waterland

1. Wanneer u deze leidinggevende functie vergelijkt met uw vorige of baan uit een andere discipline, wat valt u dan op in het kader van bekendheid met verantwoordelijkheden ?
2. Kunt u voorbeelden noemen waaruit blijkt dat in sommige gevallen, de "gevoels" verantwoordelijkheid ligt bij de brandweer, terwijl het feitelijk niet zo hoeft te zijn. Herkent u dit? Zo ja, noem eens een voorbeeld.
3. Hoe is uw relatie met de regionale commandant?
 - a. (deelvragen): wat is uw positie wanneer u kijkt naar de verhouding?
 - b. Vertelt zij u wat u moet doen? Of is het andersom?
 - c. Kunt u haar bellen om te praten over "problemen die er spelen"
 - d. is deze relatie laagdrempelig?
 - e. Is de relatie gericht op samenwerking? Zo nee hoe ziet u deze samenwerking dan? Zo ja, waar maakt u dit uit op?
 - f. hoe vindt u dat deze relatie zou moeten zijn? In zijn algemeenheid tussen commandanten en de regionaal commandant.
 - g. Zou u het prettig vinden als dit ergens omschreven stond?
 - h. ervaart u de borging etc nu als een probleem en zo ja, hoe wordt hier nu mee omgegaan? (let hierbij op houding van mensen, formele en informele trajecten, de stijl van de manager politieke aspecten van de situatie die het probleem beïnvloeden.
4. Hoe ziet u de aankomende vorming van de veiligheidsregio in relatie tot uw lokale verantwoordelijkheden.

Wanneer gevraagd wordt om een voorbeeld: Op grond van artikel 12 en 13 van de concept- Wet op de veiligheidsregio's moeten gemeenten het risicoprofiel dat onderdeel moet worden van dit beleidsplan opstellen. .Je verliest hier een stukje regie als gemeente.

*Dit risico profiel was tot op heden onderdeel van de gemeentelijke rampenplannen en wordt nu onderdeel van een groter regionaal plan, waarop de invloed van individuele gemeenten beperkt is. Het is echter uiteindelijk het bestuur van de veiligheidsregio dat de financiële afweging maakt. Ook in prioritering. De **burgemeester** bevindt zich dan in een lastige positie. Hij zal zich in zijn eigen raad moeten verantwoorden over de door de veiligheidsregio gemaakte beleidskeuzes, inclusief de daarvoor benodigde middelen. Dat kan betekenen dat hij moet uitleggen waarom bepaalde lokale prioriteiten niet als zodanig in het beleidsplan zijn opgenomen, terwijl van de gemeente wel financiering wordt verwacht.)*

5. Ook in relatie tot vraag 4. Hebt u als commandant nog het idee dat u overzicht heeft over uw formele en informele verantwoordelijkheden?
6. Hoe ziet u uw algemene verantwoordelijkheid voor de veiligheidsketen? (er zijn/of worden onderdelen uitgeplaatst naar de regio of een andere gemeentelijke afdeling).

Literatuur en bronnen

Rapporten en beleidsstukken

Overzicht wet- en regelgeving brandweezorg en rampenbestrijding (beleidsstuk NHN)
Bestuurlijke aansturing van de brandweezorg, Inspectie OOV
Handreiking Implementatie Gebruiksbesluit, NVBR
De toekomst van de rampenbestrijding en het risicomanagement, J.D. Berghuijs (10/00)
Aan het roer van de brandweer, Veiligheidsberaad (13/09/2008)
Auditrapport, Brandweer Purmerend, TNO Management Consultants (28/10/2003)
Kwaliteitsfoto Brandweer in Zaanstreek Waterland, Twynstra Gudde (22/09/2008)
Taskforce Gemeentelijke Processen, Veiligheidsberaad (13/12/2008)
Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg, MinBZK, (18/08/2006)
Brand Cellencomplex Schiphol-Oost, Onderzoeksraad voor Veiligheid (21/09/06)
Eindrapport, De Vuurwerkramp, commissie onderzoek vuurwerkramp
Secretaris van Dienst, Bruggenbouwer of commandant?, VNG
Brand in de Koningkerk te Haarlem, onderzoek naar het brandweeroptreden,
Inspectie OOV, 2004

Internet

Website NVBR
Website Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Website Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland
Website Veiligheidsregio Noord Holland Noord

Literatuur

Integraal management, Hans Buurma en Carel Jacobs
Hoe schrijf ik een scriptie, Umberto Eco
Brandweer, Studies over organisatie, functioneren en omgeving,
I. Helsloot, E.R. Muller, J.D. Berghuijs
De Vragenlijst, J. Brinkman
Analyseren in kwalitatief onderzoek, H.R. Boeije
Wat is onderzoek, Nel Verhoeven
Onderzoeksmethodieken, Harm 't Hart, Hennie Boeije
Interviewen, B. Emans

Lijst gesprekspartners & of geïnterviewden
--

De heer R. Alblas, Commandant Brandweer Edam Volendam
De heer J. van der Blom, Commandant Brandweer Seevang
De heer R. de Bruin, Commandant Brandweer Zaanstad
De heer R. Burgering, Regionaal Commandant Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Mevrouw I. Coolen, Directeur Extern Beheer, Gemeente Purmerend
De heer A. Ph. Hertog, Burgemeester Gemeente Purmerend
De heer R. Lutter, Preventist vergunningverlening VTH Purmerend
De heer E. van der Poel, Preventie Inspecteur VTH, Purmerend
Mevrouw G. Ruijs, Regionaal Commandant Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland.
De heer I. Schaap, Commandant Waterland
De heer J.P.N. Schouten, Commandant Brandweer Purmerend
De heer A. Siebeling, Commandant Brandweer Beemster
Mevrouw M.J. Smulders, Gemeente Secretaris, Gemeente Purmerend
De heer F. Soffner, Commandant Brandweer Landsmeer
De heer J.N.S. Steeghs, docent BAZN Tilburg
De heer R. Visser, Teammanager Operationele voorbereiding, Gemeente Purmerend
De heer S. van Weelderen, Bouwplanbeoordelaar Brandpreventie VTH, Purmerend
De heer H. Westerneng, Afdelingshoofd Vergunning Toezicht en Handhaving, Purmerend
De heer A. Zwart, Commandant Brandweer Oostzaan
De heer J. Zeeman, Commandant Brandweer Wormerland